Αυτάρκεια και ολιγάρκεια (Πρωτοπρ. Διονύσιος Τάτσης)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 26 Αυγούστου, 2025

Ἔγνοια τοῦ κάθε χριστιανοῦ πρέπει νὰ εἶναι ἡ ἐξασφάλιση τῶν ἀπαραίτητων ὑλικῶν ἀγαθῶν γιὰ τὴ ζωή του καὶ συγχρόνως ἡ ἐξασφάλιση ἐλεύθερου χρόνου προκειμένου νὰ τὸν ἀφιερώνει γιὰ τὴν ἀπόκτηση τῶν πνευματικῶν ἀγαθῶν, τὰ ὁποῖα ἔχουν μεγάλη ἀξία στὴν παροῦσα ζωὴ καὶ φυσικὰ μεγαλύτερη στὴ μέλλουσα.

Αὐτὸ γιὰ νὰ γίνει πραγματικότητα χρειάζεται ὁ ἄνθρωπος νὰ εἶναι **αὐτάρκης**, δηλαδὴ νὰ μπορεῖ νὰ καλύπτει τὶς ἀνάγκες μόνος του καὶ νὰ ἀρκεῖται στὰ ὅσα ἔχει. Νὰ μὴ ἐπιδιώκει τὴν ἀφθονία καὶ προπαντὸς **νὰ μὴ εἶναι πλεονέκτης**.

Ἡ ἐργασία εἶναι τὸ εὐλογημένο ἔργο ποὺ ἐξασφαλίζει τὴν αὐτάρκεια καὶ συνάμα προστατεύει τὴν ἀξιοπρέπεια τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἦταν ὁ ἐργαζόμενος κήρυκας τοῦ λόγου τοῦ Κυρίου, γιὰ νὰ μὴ ἐπιβαρύνει τοὺς πιστούς. Τὸ ἔλεγε συχνὰ αὐτὸ καὶ ζητοῦσε ἀπὸ τοὺς μαθητές του νὰ κάνουν τὸ ἴδιο. Εἶναι σαφῆ τὰ ὅσα ἔγραφε στοὺς θεσσαλονικεῖς: «θὰ θυμᾶστε, ἀδελφοί, τὸν κόπο καὶ τὸ μόχθο μας. Ὅταν σᾶς κηρύτταμε τὸ Εὐαγγέλιο τοῦ Θεοῦ, παράλληλα ἐργαζόμασταν μέρα νύχτα, γιὰ νὰ μὴ ἐπιβαρύνουμε κανένα ἀπὸ σᾶς μὲ τὴ συντήρησή μας. Ἐσεῖς καὶ ὁ Θεὸς εἶστε μάρτυρες γιὰ τὸ πόσο ἅγια, δίκαιη καὶ ἄψογη ἦταν ἡ συμπεριφορά μας ἀπέναντι σὲ σᾶς ποὺ πιστέψατε. Ξέρετε καλὰ ὅτι φερθήκαμε στὸν καθένα σας, ὅπως ὁ πατέρας στὰ παιδιὰ του»[1]

Καὶ τοὺς προέτρεπε νὰ ἔχουν ἀγάπη μεταξύ τους καὶ νὰ θεωροῦν «τιμητικὸ νὰ ζοῦν χωρὶς ἀναταραχές, νὰ ἀσχολοῦνται μόνο μὲ τὶς δικές του ὑποθέσεις καὶ νὰ ἐργάζονται γιὰ νὰ βγάζουν τὸ ψωμί του μὲ τὰ ἴδια του τὰ χέρια, ὅπως τοὺς εἶχε παραγγείλει. Ἔτσι θὰ ἔχουν τὸ σεβασμὸ τῶν μὴ χριστιανῶν καὶ δὲν θὰ ἐξαρτῶνται οἰκονομικὰ ἀπὸ κανένα»[2].

Ἀξιοπρόσεκτη ἐπίσης εἶναι καὶ ἡ ἀναφορὰ τοῦ Παύλου στὴν προσωπική του ζωή. Γράφει στοὺς Φιλιππησίους: «Ἐγὼ ἔμαθα νὰ ἀρκοῦμαι σὲ ὅσα ἔχω. Μπορῶ νὰ ζήσω καὶ μὲ στερήσεις καὶ μὲ ἀφθονία· ἔχω μάθει νὰ ἀντιμετωπίζω κάθε φορά ὁποιαδήποτε κατάσταση. Καὶ νὰ εἶμαι χορτᾶτος καὶ νὰ πεινῶ. Καὶ νὰ ἔχω περίσσευμα καὶ νὰ στεροῦμαι. Ὅλα τὰ μπορῶ χάρη στὸ Χριστὸ ποὺ μὲ δυναμώνει»[3].

Οἱ χριστιανοὶ δὲν περιορίζονται στὸν ἑαυτό τους, ἔχουν στραμμένη τὴν καρδιά τους

καὶ πρὸς τὸν πλησίον. Δὲν μένουν ἀπαθεῖς καὶ ἀδιάφοροι στὶς ἀνάγκες του, τὸν πόνο του καὶ τὴ δυστυχία του. Γνωρίζουν ὅτι «ὅποιος σπέρνει μὲ φειδὼ θὰ ἔχει λίγη σοδειά· καὶ ὅποιος σπέρνει ἁπλόχερα ἡ σοδειά του θὰ εἶναι ἄφθονη»[4], ὅπως ἐπίσης καὶ ὅτι «ὁ Θεὸς ἔχει τὴ δύναμη νὰ χορηγήσει πλουσιοπάροχα κάθε δωρεὰ, γιὰ νὰ εἶναι τελείως αὐτάρκεις»[5].

Ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος τονίζει ὅτι ἡ αὐτάρκεια εἶναι πηγὴ ἐλευθερίας καὶ πολλῶν ἀγαθῶν. Αὐτάρκεια σημαίνει εὐχάριστη ζωή, ἀπαλλαγή ἀπὸ τὶς πολλὲς ραθυμοτόκες μέριμνες, εὐρωστία στὸ σῶμα, καλὴ ὑγεία, ἀγρυπνία ψυχῆς, πνευματικὴ ἐγρήγορση. Ἀντίθετα, **στὴν τρυφηλὴ καὶ πολυπράγμονη ζωὴ ὑπάρχει ἀηδία, σωματικὴ ἀδυναμία, ἀρρώστια, ἔλλειψη ἐλευθερίας, σπατάλη, φόβος μεταβολῆς**[6].

Ἡ αὐτάρκεια ἔχει ἄμεση σχέση μὲ τὴν εὐσέβεια. Ὁ πλοῦτος ἐμποδίζει τὴν εὐσέβεια καὶ ὅσοι θέλουν νὰ πλουτίσουν ἀπ’ αὐτὴ κάνουν λάθος. «Ἡ εὐσέβεια εἶναι μεγάλος πλοῦτος, μόνο ὅμως γιὰ ὅποιον ἱκανοποιεῖται μὲ ὅσα ἔχει»[7].

Σημειώσεις:

1. Α΄ Θεσ. β΄ 9-11.

2. Α΄ Θεσ. δ΄ 11-12.

3. Φιλιπ. δ΄ 11-13.

4. Β΄ Κορ. θ΄ 6.

5. Β Κορ. θ΄ 8.

6. Χρυσοστόμου, Α΄, σελ. 728.

7. Α΄ Τιμ. στ΄ 6.

(Πηγή: Ορθόδοξος Τύπος)